

Směrnice vedoucího katedry slovanských jazyků a literatur č. 4/2026

Část I.

Obecná ustanovení

Čl. 1

(1) Tuto směrnici vydává vedoucí katedry slovanských jazyků a literatur (dále též jen „vedoucí katedry“) na základě čl. 25 opatření děkana č. 3/2026.

(2) Tato směrnice zejména konkretizuje pravidla obsažená v opatření děkana týkající se státní závěrečné zkoušky (dále jen „SZZ“) nebo její části garantované oddělením českého jazyka a literatury katedry slovanských jazyků a literatur. Dále může ukládat povinnosti jednotlivým členům katedry, a to za účelem realizace postupů stanovených opatřením děkana.

Část II.

Oborová část SZZ

Čl. 2

Zkouška z předmětu SZZ

(1) Oborová část SZZ zpravidla zahrnuje několik samostatně hodnocených zkoušek z jednotlivých předmětů SZZ (dále jen "zkouška z předmětu SZZ"). Zkouška z předmětu SZZ se člení na dílčí součásti; ty jsou však hodnoceny souhrnně známkou za zkoušku z předmětu SZZ.

(2) Katedra garantuje tyto zkoušky z předmětu SZZ

KBH/7Q1 Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání na 2. st. ZŠ
bakalářská SZZ

KBH/0Q1 Učitelství pro 2. st. ZŠ se specializací český jazyk a literatura
navazující magisterská SZZ

KBH/0Q1C Učitelství pro 2. st. ZŠ se specializací český jazyk jako druhý jazyk
navazující magisterská SZZ

KBH/8Q1 Český jazyk a literatura s didaktikou Učitelství pro 1. stupeň ZŠ
magisterská SZZ

(3) Zkoušky z předmětů SZZ Český jazyk a literatura s didaktikou (KBH/0Q1 a KBH/8Q1) a Český jazyk jako druhý jazyk (KBH/0Q1C) předchází odevzdání absolventského portfolia. Absolventské portfolio, sloužící jako podklad pro první stupeň kariérního řádu učitele, odevzdává student na sekretariát katedry ke stejnému datu jako je datum odevzdávání diplomových prací pro příslušný termín SZZ (vždy dle aktuálního harmonogramu akademického roku).

Ve své základní podobě obsahuje absolventské portfolio následující části:

- I. Úvodní stranu obsahující plné jméno a příjmení majitele portfolia;
- II. Strukturovaný profesní životopis;
- III. Seznam absolvované pedagogické praxe všech forem (např. asistentská, průběžná, souvislá, mimoškolní pedagogická činnost ad.);
- IV. Seznam absolvovaných kurzů, workshopů, prezentací pedagogické činnosti apod. včetně dokladů o jejich absolvování (osvědčení, potvrzení, pozvánky apod.);
- V. Seznam navštívených konferencí, vystoupení na konferencích;
- VI. Publikační činnost;

- VII. Účast na projektech;
- VIII. Osobní specifikace profesní specializace, zájmů a výjimečných schopností, dovedností a zkušeností;
- IX. Z každého předmětu specializace Český jazyk a literatura student(ka) doloží praktický výstup dle požadavků garanta předmětu.
- X. Různé (dle uvážení posluchače).

Čl. 3

Zkouška z předmětu SZZ KBH/7Q1 Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání na 2. stupni ZŠ

(1) Do zkoušky ústní patří tyto povinné předměty:

UBO/7ZSJ	Zvuková stránka jazyka v kurikulu ZŠ
KBH/7US1,2	Úvod do studia oboru I, II
KBH/7ČL1,2	Česká literatura 19. století I, II
KBH/7DV	Diachronní vývoj jazyka
KBH/7JJ	Jazyk a jazykověda
UBO/7SM1, 2, 3	Současná mluvnice I, II, III
UBO/7PFL1,2	Česká literatura 20. století I, II
KBH/7LD1, 2	Literatura pro děti a mládež I, II
KBH/7SČ1, 2	Současný český jazyk I, II
KBH/7DT	Didaktizace literárních textů
UBO/7PFL3	Současná česká literatura

(3) Státní závěrečná bakalářská zkouška se člení na tyto dílčí součásti:

- ***Lingvistickou část (lingvistickou teorii a vývoj)***
- ***Literární část (literární historii a teorii)***

Celkové hodnocení SZZ bude vytvořeno na základě dílčího hodnocení těchto částí.

(4) Státní závěrečná bakalářská zkouška má dvě dílčí součásti: lingvistickou a literární. K oběma součástem je zveřejněn seznam okruhů vycházejících z učiva, které studenti v rámci bakalářského studia v těchto oblastech absolvovali.

SZZ začíná v daný den oficiálním zahájením a probíhá podle stanoveného harmonogramu (který je plně v kompetenci komise). Při zahájení jsou studenti seznámeni s průběhem zkoušky.

Student(ka) si vylosuje jednu otázku z každé dílčí součásti zkoušky. Student(ka) má možnost si odpovědi na otázky na místě písemně připravit. Student(ka) má na přípravu zkoušky nejméně 20 min. Délka zkoušky zpravidla nepřesahuje 35 minut.

Kritéria a postup pro stanovení výsledné známky:

Státní závěrečná zkouška z předmětu SZZ KBH/7Q1 a její dílčí součásti se klasifikují známkami: "výborně", "velmi dobře", "dobře" a "nevyhověl(a)". Je-li některá dílčí součást

státní závěrečné zkoušky hodnocena známkou "nevyhověl(a)", je celkový výsledek státní závěrečné zkoušky klasifikován známkou "nevyhověl(a)". Zkoušku z předmětu SZZ lze v případě neúspěchu jednou opakovat. Neúspěch u této zkoušky nemá vliv na hodnocení dalších částí SZZ nebo dalších zkoušek z předmětů SZZ; student opakuje pouze tu část SZZ, resp. zkoušku z předmětu SZZ, ve které byl hodnocen jako „nevyhověl(a)“ (4).

Pravidla pro rozhodování komise:

Průběh SZZ je veřejný. Při ústní formě zkoušky z předmětu SZZ komise zkouší každého studenta jednotlivě za přítomnosti alespoň nadpoloviční většiny členů komise. Odpovědi studentů jsou hodnoceny zkušební komisí neveřejně podle jednotlivých otázek zvlášť a v souhrnu posléze jednou výslednou známkou. Pro úspěšné absolutorium SZZ je nezbytné, aby zkoušený(á) student(ka) nebyl(a) hodnocen(a) ze žádné z dílčích otázek horší klasifikací než "dobře".

Hlasování řídí předseda komise pro SZZ, který po poradě s ostatními členy navrhuje hodnocení. Žádný přítomný člen komise se nesmí zdržet hlasování. Rozhodnutí o výsledku SZZ je přijato, jestliže se pro návrh vysloví nadpoloviční většina přítomných členů komise.

Výborně – student prokazuje suverénní znalost a přehled předmětu a metod, plynule a věcně správně reaguje na dotazy zkušební komise.

Velmi dobře – student se orientuje v zadané problematice, správně reaguje na dotazy zkušební komise.

Dobře – student prokazuje pouze základní orientaci v zadané problematice.

Nevyhověl – student neprokával základní orientaci v zadané problematice, není schopen adekvátně reagovat na dotazy zkušební komise.

Jednotlivé otázky z dílčích součástí zkoušky jsou hodnoceny členy zkušební komise, kteří je navrhli, nebo kteří se v dané dílčí části profilují vědecky či formou výuky daného předmětu (či oboru), z něž byla daná otázka vylosována.

Po ukončení ústní formy SZZ nebo její části provede komise veřejné ústní vyhlášení výsledku.

(5) Tematické okruhy zkoušky z oblasti lingvistické:

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Lingvistická teorie a vývoj

1. Podstata jazyka. Jazyk jako společenský jev a přirozený systém. Znakový a systémový charakter jazyka.
2. Klasifikace jazyků, slovanské jazyky.
3. Divergentní a konvergentní vývoj jazyků.
4. Vývoj českého mluvnictví (humanistické, barokní a obrozenecké mluvnice).
5. Národní jazyk a jeho útvary.
6. Soustava českých hlásek.
7. Morfematický a slovotvorný rozbor slova.
8. Typy skloňování v češtině a jejich vývoj.
9. Soustava jmenných gramatických kategorií.
10. Soustava slovesných gramatických kategorií.
11. Substantiva, jejich skloňování, syntaktické funkce.
12. Adjektiva, jejich klasifikace, skloňování, syntaktické funkce.
13. Zájmena, jejich klasifikace a skloňování.

14. Číslovky, jejich tvoření, klasifikace a skloňování.
15. Slovesa, tvary jednoduché a složené + jejich tvoření, slovesné třídy a vzory.
16. Neohebné slovní druhy, jejich klasifikace, tvoření a funkce.
17. Věta a výpověď jako základní syntaktické pojmy, mluvnický akt, komunikační funkce výpovědi.
18. Větné vztahy dominance – podstata + typy; prostředky jejich vyjadřování.
19. Větné vztahy zmnožení – podstata + typy; prostředky jejich vyjadřování.
20. Nadvětné syntaktické jednotky: věta složená a souvětí.
21. Geneze jazykového projevu, slohotvorní činitelé, slohové útvary a postupy.
22. Funkční styly, jejich klasifikace a charakteristika a hlavní konstituující faktory.

(6) Tematické okruhy zkoušky z oblasti literární:

Z tematických okruhů vycházejí otázky, na které student odpovídá.

Literární historie a teorie

1. Literární věda a její složky (literární teorie, historie a kritika), hlavní a pomocné disciplíny – stručná charakteristika (genologie, sémiotika, naratologie, komparatistika, bibliografie, poetika, literární komunikace, literární biografie ad.).
2. Literární druhy a žánry (lyrika, epika, drama a jejich žánrové formy) – vymezení a jednotlivé příklady.
3. Teorie verše a prózy (prozodické systémy, metra, základní terminologie ad.) – příklady a praktická demonstrace. Literatura pro děti a mládež – pojem, funkce, počátky české a světové literatury pro děti a mládež.
4. České národní obrození: koncepce, modely, periodizace. Žánrová a tematická diferenciacie literatury národního obrození v letech 1770–1848. J. Dobrovský a J. Jungmann: přehled vědeckých aktivit a přínos k rozvoji češtiny jako komunikačního a literárního jazyka. Pohádka v české literatuře pro děti a mládež – teorie žánru, autorská pohádka, nonsensová pohádka, folklórní pohádka a její literární adaptace (V. Nezval, V. Čtvrtek, M. Macourek).
5. Česko-německá a česko-slovenská otázka v kultuře a literatuře národního obrození v letech 1770–1848. J. Kollár: interpretace *Slávy dcera* a problematika vzájemnosti. P. J. Šafařík. RKZ a jejich místo v diskusích o smyslu českých dějin. Problematika českého preromantismu. F. L. Čelakovský, K. J. Erben ad. – přístupy k využití folklóru. Literatura pro děti a mládež česká i světová za klasicismu a osvícenství, funkce folklóru.
6. Počátky české dramatiky, její vývoj v národním obrození v letech 1770–1848. V. K. Klicpera a J. K. Tyl: přínos k rozvoji české dramatiky. Česká literatura pro děti a mládež v první polovině 20. století.
7. Český preromantismus a romantismus v evropském kontextu: vymezení, charakteristika osobnosti, oscilace s realistickou tendencí (próza a poezie). K. H. Mácha, K. Sabina, F. Turinský, J. Langer, K. Havlíček Borovský ad. Česká literatura pro děti a mládež od poloviny 20. století do devadesátých let 20. století.
8. Májovská generace v 50. – 70. letech 19. století. Překlady z evropských literatur. Oživení společenské a politické situace (Říjnový diplom). Rozmach národní kultury. Česko-slovenské vztahy. J. Neruda, V. Hálek, A. Heyduk, G. Pfeleger-Moravský, K. Světlá, B. Janda-Cidlinský,

J. Arbes ad. Dobrodružná próza v literatuře pro děti a mládež, próza s dívčí hrdinkou (výběr). Jednotlivé příklady.

9. Ruchovsko-lumírovská generace a nástup kritického realismu v 80. letech 19. století. Historická a venkovská tematika. Žánrová a tematická diferenciacie (poezie, próza a drama).

A. V. Šmilovský, A. Jirásek, K. V. Rais, A. Stašek, T. Nováková, bratři Mrštíkové, J. Vrchlický, S. Čech, E. Krásnohorská ad. Žánr fantasy v LDM.

10. Česká moderna. Symbolismus a dekadence – próza, poezie, evropské souvislosti.

K. Hlaváček, O. Březina, A. Sova, F.X. Šalda, Manifest České moderny, Moderní revue. Žánr sci-fi v LDM.

11. Naturalismus na přelomu 19. a 20. století. Předválečná moderna, expresionismus, futurismus, kubismus, dadaismus. J. S. Machar, J. Hašek, bratři Mrštíkové, K. M. Čapek-Chod, F. Gellner, F. Šrámek, K. Toman, S. K. Neumann, P. Bezruč. Ilustrace a vizualizace v literatuře pro děti a mládež, její funkce, představitelé.

12. Expresionismus, avantgarda, poetismus, surrealismus v 1. polovině 20. století. L. Klíma, R. Weiner, Devětsil, V. Nezval, J. Wolker, J. Seifert, V. Holan ad. Pohádka ve světové literatuře pro děti a mládež – teorie žánru, autorská pohádka, nonsensová pohádka, folklórní pohádka a její literární adaptace (L. Carroll, A. Saint-Exupéry).

13. Česká próza 20. a 30. let 20. století, proměny poetik a žánrů. Dobové kritické, teoretické a historické myšlení o próze. Literární časopisy; literární produkce; drama. V. Vančura, bratři Čapkové, I. Olbracht ad. Literární kritika, teorie a historie v oblasti LDM v 19. a 20. století, představitelé a generační uskupení.

14. Česká literatura ve 40. a 50. letech 20. století, poezie a próza v domácí produkci a exilu; oficiální a ineditní poezie, próza, drama; poezie všedního dne; exilová nakladatelství. F. Halas, J. Orten, I. Olbracht, J. Otčenášek, V. Řezáč, J. Drda, M. Majerová, B. Říha ad. Schematismus v LDM: hlavní představitelé, témata a žánry.

15. Česká poezie v 60. letech 20. století. Literární časopisy, exilová nakladatelství. V. Holan, J. Seifert, J. Kainar, J. Skácel, O. Mikulášek, J. Suchý ad. "Zlatá" 60. léta v LDM – žánry, témata, představitelé, tendence.

16. Próza v 60. letech 20. století, konstituce malých žánrových forem v české próze 60. let. Literární kritika. Drama a filmové adaptace v 60. letech. A. Lustig, M. Kundera, B. Hrabal, V. Páral ad. Odborné časopisy v oblasti LDM (Úhor, Ladění, Zlatý máj, Bibiana ad.)

17. Česká próza a poezie v 70. a 80. letech 20. století v domácí produkci a v exilu. M. Kundera, B. Hrabal, L. Fuka, J. Škvorecký, V. Páral ad. M. Florian, J. Seifert ad., generace „osamělých běžců“.

18. Česká literatura (včetně LDM) po roce 1989. Literární kritika. Literární periodika. J. Kratochvil, M. Ajvaz, J. Topol, P. Šabach, J. Rudiš ad.

19. Komiks: teorie a historie média, kulturně-regionální specifika. Česká i světová tvorba v průběhu 20. století.

20. Současná (především česká) literatura pro dospělé i pro děti a mládež: trendy, tendence, populární žánry, Young Adult, instituce, literární ceny, výrazní autoři a autorky.

Součástí SZZ bude i zhodnocení asistentské praxe a prokázání relevantních znalostí literárně-teoretických či literárně-historických.

Čl. 4

Zkouška z předmětu KBH/0Q1 Učitelství pro 2. stupeň ZŠ se specializací český jazyk a literatura s didaktikou

(1) Do zkoušky ústní patří tyto povinné předměty:

KBH/0D1, 2	Didaktika českého jazyka a slohu I, II
KBH/0VK1	Vybrané kapitoly ze současné češtiny I
UBO/0KSC	Vybrané kapitoly ze současné češtiny II
KBH/0ČL	Česká literatura pro děti a mládež
KBH/0SL	Světová literatura pro děti a mládež
KBH/0DLV	Didaktika literární výchovy

(3) Zkouška se člení na tyto dílčí součásti:

a) lingvistiku (teoretickou část)

b) literaturu (teoretickou část)

c) didaktickou část (didaktiku českého jazyka a komunikační výchovy + didaktiku literární výchovy)

Celkové hodnocení SZZ bude vytvořeno na základě dílčího hodnocení těchto částí.

(4) Státní závěrečná navazující magisterská zkouška má tři dílčí součásti: lingvistickou, literární a didaktickou. Ke všem součástem je zveřejněn seznam okruhů vycházejících z učiva, které studenti v rámci navazujícího studia v těchto oblastech absolvovali.

SZZ začíná v daný den oficiálním zahájením a probíhá podle stanoveného harmonogramu (který je plně v kompetenci komise). Při zahájení jsou studenti seznámeni s průběhem zkoušky.

Student(ka) si vylosuje jednu otázku z každé dílčí součásti zkoušky. Student(ka) má možnost si odpovědi na otázky na místě písemně připravit. Student(ka) má na přípravu zkoušky nejméně 20 min. Délka zkoušky zpravidla nepřesahuje 35 minut.

Kritéria a postup pro stanovení výsledné známky:

Státní závěrečná zkouška KBH/0Q1 Český jazyk a literatura s didaktikou a její dílčí součásti se klasifikují známkami: "výborně", "velmi dobře", "dobře" a "nevyhověl(a)". Je-li některá dílčí součást státní závěrečné zkoušky hodnocena známkou "nevyhověl(a)", je celkový výsledek státní závěrečné zkoušky klasifikován známkou "nevyhověl(a)". Zkoušku z předmětu SZZ lze v případě neúspěchu jednou opakovat. Neúspěch u této zkoušky nemá vliv na hodnocení dalších částí SZZ nebo dalších zkoušek z předmětů SZZ; student opakuje pouze tu část SZZ, resp. zkoušku z předmětu SZZ, ve které byl hodnocen jako „nevyhověl(a)“ (4).

Pravidla pro rozhodování komise:

Průběh SZZ je veřejný. Při ústní formě zkoušky z předmětu SZZ komise zkouší každého studenta jednotlivě za přítomnosti alespoň nadpoloviční většiny členů komise. Odpovědi studentů jsou hodnoceny zkušební komisí neveřejně podle jednotlivých otázek zvlášť a v souhrnu posléze jednou výslednou známkou. Pro úspěšné absolutorium SZZ je nezbytné, aby zkoušený(á) student(ka) nebyl(a) hodnocen(a) ze žádné z dílčích otázek horší klasifikací než "dobře".

Hlasování řídí předseda komise pro SZZ, který po poradě s ostatními členy navrhuje hodnocení. Žádný přítomný člen komise se nesmí zdržet hlasování. Rozhodnutí o výsledku SZZ je přijato, jestliže se pro návrh vysloví nadpoloviční většina přítomných členů komise. Není-li rozhodnutí o výsledku SZZ přijato, hlasuje komise po poradě znovu, a to v tajném hlasování, v němž je každému členovi umožněno učinit svůj vlastní návrh, resp. hlasovat pro něj. Není-li návrh přijat nadpoloviční většinou hlasujících ani v tajném hlasování, hlasuje komise v tajném hlasování znovu, a to o dvou návrzích, které získaly nejvíce hlasů, resp. v případě rovnosti hlasů i o více takových návrzích. Součástí zápisu o průběhu SZZ bude zápis všech proběhlých hlasování a jejich výsledků.

Výborně – student prokazuje suverénní znalost a přehled předmětu a metod, plynule a věcně správně reaguje na dotazy zkušební komise.

Velmi dobře – student se orientuje v zadané problematice, správně reaguje na dotazy zkušební komise.

Dobře – student prokazuje pouze základní orientaci v zadané problematice.

Nevyhověl – student neprokával základní orientaci v zadané problematice, není schopen adekvátně reagovat na dotazy zkušební komise.

Jednotlivé otázky z dílčích součástí zkoušky jsou hodnoceny členy zkušební komise, kteří je navrhli, nebo kteří se v dané dílčí části profilují vědecky či formou výuky daného předmětu (či oboru), z něž byla daná otázka vylosována.

Po ukončení ústní formy SZZ nebo její části provede komise veřejné ústní vyhlášení výsledku.

(5) Tematické okruhy z oblasti lingvistické:

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Lingvistika

1. Lexikologie a její místo v rámci vědních disciplín, její členění, základní terminologie
2. Lexikografie, slovníky a jejich druhy, slovníky onomaziologické a sémaziologické
3. Způsoby obohacování slovní zásoby, zánik slov, vznik nových pojmenování, přejímání slov z cizích jazyků, vývojové tendence ve slovní zásobě
4. Sousloví a frazémy, základní pojmy, jejich charakteristika a klasifikace, kolokabilita
5. Lexikální znak a jeho vlastnosti, lexém propriální a terminologický
6. Paradigmatické vztahy mezi jednotkami slovní zásoby
7. Změny významu, sémaziologicko-onomaziologická derivace
8. Základní morfologické pojmy
9. Slovo – stavba slovního tvaru
10. Morfém a jeho kombinace
11. Formální a funkční morfologie
12. Slovní druhy a jejich klasifikace

13. Přechody mezi slovními druhy
14. Stylistické aspekty v morfologii, vývojové tendence v českém tvarosloví
15. Základní syntaktická terminologie
16. Věta a výpověď
17. Valence (klasifikace základových větných struktur v češtině)
18. Pořádek slov v češtině (významový, gramatický, mluvnický činitel)
19. Základní syntaktické vztahy
20. Modifikace významové struktury věty
21. Zvláštnosti a nepravdivosti ve větných celcích
22. Větné členy
23. Souvětí
24. Základní pojmosloví stylistiky
25. Styl a jazykové útvary a poloútvary
26. Stylotvorné faktory (objektivní a subjektivní)
27. Teorie funkčních stylů
28. Stylistické aspekty výstavby komunikátu (včetně metodologie)
29. Slohové postupy a jejich modifikace
30. Stylová charakteristika výrazových prostředků
31. Stylové oblasti/funkční styly (funkční styl běžné komunikace, funkční styl administrativní komunikace, funkční styl odborný, funkční styl publicistický, funkční styl umělecký)

(6) Tematické okruhy **z oblasti didaktické:**

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Didaktika českého jazyka, komunikační a slohová výchova

1. Didaktika českého jazyka a slohu jako teoretická a praktická disciplína, předmět zkoumání, vznik a vývoj oboru, současný stav. Orientace v základní literatuře oboru.
2. Aplikace didaktických zásad a principů ve výuce českého jazyka, slohové, komunikační a literární výchově.
3. Cíle, obsah a složky vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura. Postavení ČJL v soustavě vzdělávacích předmětů, mezipředmětové vztahy a možnosti integrace vzdělávacích obsahů.
4. Kurikulární dokumenty a jejich role v plánování a realizaci výuky. Rozvíjení klíčových kompetencí prostřednictvím výuky ČJL. Průřezová témata a možnosti jejich uplatnění ve výuce.
5. Učebnice českého jazyka a slohu pro ZŠ, doplňkové publikace, učební pomůcky, digitální výukové materiály a informační zdroje ve výuce ČJL. Podrobnější znalost vybrané učebnicové řady – základní charakteristika, koncepce, hodnotící kritéria.
6. Klasické a aktivizující výukové metody, inovativní formy práce a jejich aplikace ve výuce ČJL.

7. Plánování a příprava vyučovací hodiny, náležitosti přípravy. Struktura a specifika vyučovacích hodin, didaktická transformace učiva a její praktická aplikace (výběr učiva dle volby studenta).
8. Problematika prověřování, hodnocení a klasifikace žáků. Sebereflexe jako součást edukačního procesu práce s chybou.
9. Zvuková stránka jazyka a její didaktická problematika ve výuce na 2. stupni ZŠ.
10. Rozvoj komunikačních dovedností se zaměřením na mluvený projev žáků v hodinách jazykové, slohové a komunikační výchovy, kultura mluveného projevu.
11. Pravopis jako součást jazykového vzdělávání, metody jeho výkladu, nácviku a hodnocení. Pravopisná cvičení a diktáty.
12. Lexikologie ve výuce českého jazyka. Rozvíjení a obohacování slovní zásoby žáků a reflexe současných vývojových tendencí ve slovní zásobě češtiny.
13. Slovtvorba ve výuce českého jazyka. Slovtvorná analýza a algoritmus slovtvorného rozboru. Didaktické využití slovtvorných poznatků při rozvíjení jazykového povědomí žáků.
14. Morfologický systém češtiny a jeho didaktická transformace ve školní výuce. Vyvozování a procvičování učiva, konkretizace na vybraném učivu.
15. Pojetí syntaxe ve školní výuce českého jazyka. Syntaktická analýza věty a souvětí a způsoby grafického znázorňování syntaktických vztahů. Vhodné vyučovací metody a didaktické postupy, konkretizace na zvoleném učivu.
16. Komplexní/všestranné jazykové rozbor, jejich cíl a začlenění do celostně pojaté výuky.
17. Slohová a komunikační výchova v předmětu český jazyk a literatura. Slohotvorný proces, sloh produkční a reprodukční a jeho význam v rozvíjení komunikačních, slohových a jazykových dovedností.
18. Slohové postupy a útvary ve školní praxi – vyprávěcí a popisný, postupy při nácviku.
19. Slohový postup výkladový a úvahový ve školní praxi – útvary, postup při nácviku.
20. Písemné slohové práce – jejich příprava, volba tématu, práce s osnovou, nácvik, realizace a hodnocení, zpětná vazba.
21. Stylistika ve výuce českého jazyka. Stylistická analýza textu, metodologie stylistického rozboru a identifikace stylistických nedostatků. Didaktické využití stylistických poznatků ve školní praxi.

Předpokládá se schopnost uvést příklady, které vhodně ilustrují daný jev a které je možné ve školní praxi využít při vyvozování daného učiva.

Didaktika literární výchovy

1. Literární výchova jako složka předmětu ČJL, obsah, cíle a specifika literárního vzdělávání na 2. stupni základní školy. Pojetí literární výchovy v kurikulárních dokumentech. Literární teorie a historie jako součást výuky.
2. Didaktika literární výchovy – vývoj oboru didaktika literární výchovy, současný stav, koncepce literárního vzdělávání.
3. Inovativní přístupy k literární výchově, modely literární výchovy. Mezipředmětové vztahy. Využití poznatků z mimoliterárních oblastí při výuce.

4. Čítanky, učebnice literární výchovy a jejich funkce v didaktickém systému – základní charakteristika, uspořádání učiva, hodnotící kritéria; podrobnější znalost vybrané čítankové řady. Online podpora výuky, práce s výukovými aplikacemi.
5. Plánování výuky a příprava učitele na vyučovací hodinu literární výchovy, formulace cílů, struktura a specifika vyučovací hodiny literární výchovy. Model E-U-R, metody kritického myšlení jako výukové metody.
6. Didaktická interpretace literárního textu jako základ literární výchovy, zásady didaktické interpretace.
7. Žák jako čtenář, význam čtenářství ve výuce a čtenářské zájmy žáků. Školní a mimoškolní četba, problematika vedení čtenářského/kulturního deníku. Projekty na podporu čtenářství, dílny čtení.
8. Čtenářská a literární gramotnost a jejich rozvíjení ve školní praxi. Rozvíjení čtenářských kompetencí, kritického myšlení a porozumění textu jako aktuální téma. Mezinárodní výzkumy.
9. Možnosti práce s literárním textem v hodinách literární výchovy – analýza textu (jazyková, tematická a kompoziční), reprodukce a její význam. Specifika práce s jednotlivými literárními druhy a žánry.
10. Problematika hodnocení a klasifikace v ~~hodinách~~ literární výchově, způsoby hodnocení a poskytování zpětné vazby. Další formy výchovy literaturou a uměním – film, divadlo, televize, dramatická výchova, využití knihoven, literární besedy, exkurze a soutěže.

Součástí SZZ bude i zhodnocení pedagogické praxe a vlastních příprav na vyučovací jednotku a prokázání relevantních znalostí literárně-teoretických či literárně-historických.

7) Tematické okruhy z oblasti literární:

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Literatura

1. J. A. Komenský: život a dílo (aktivity vědecké, beletristické, pedagogické a pansofické). J. Dobrovský a P. J. Šafařík: jejich úsilí o povznesení české obrozenecké vědy. Literatura pro děti a mládež (LDM) – pojem, funkce, počátky české a světové LDM.
2. České národní obrození, jednotlivé koncepce a modely, periodizace, jazyková, sociálněekonomická a národnostní otázka, žánrová a tematická diferenciaci. Josef Jungmann a jeho význam pro české národní obrození. Próza s dívčí hrdinkou v LDM.
3. Pohádka v české a světové LDM – teorie žánru, autorská pohádka, nonsensová pohádka, folklórní pohádka a její literární adaptace (L. Carroll, A. Saint-Exupéry, V. Nezval, V. Čtvrtek, V. Macourek). První fáze českého národního obrození (70. léta – poč. 19. st.): anakreontská poezie, jazykové a historické obrany, Básně v řeči vázané. A. J. Puchmajer a jeho básnická generace (Sebrání básní a zpěvů).
4. Druhá fáze českého národního obrození: preromantismus a jeho české znaky v konfrontaci s evropskou situací. J. Kollár, RKZ, F. L. Čelakovský. LDM česká i světová za klasicismu a osvícenství, funkce folklóru.

5. Český romantismus v evropském kontextu: vymezení, charakteristika, osobnosti, oscilace s realistickou tendencí (próza, poezie a drama).

K. Sabina, F. Turinský, J. Langer.

Dobrodružná próza v LDM.

6. Česko-německé a česko-slovenské literární vztahy v letech 1770-1848.

K. H. Mácha: přehled tvorby.

Česká LDM v první polovině 20. století.

7. Třetí fáze českého národního obrození: osvícenský realismus, oscilace romantismu s realismem (40. léta 19. století a rok 1848).

K. Havlíček Borovský, J. K. Tyl.

Česká LDM od poloviny 20. století do devadesátých let 20. století.

8. Období bachovského absolutismu v 50. letech 19. století a almanach Máj.

B. Němcová: rozpor mezi ideálem a realitou, koexistence biedermeieru s raným realismem. LDM česká i světová v 19. století.

9. Májovská generace v 50.-70. letech 19. století. Překlady z evropských literatur.

Oživení společenské a politické situace (Říjnový diplom). Rozmach národní kultury. Česko-slovenské vztahy.

J. Neruda, V. Hálek, A. Heyduk, G. Pflieger-Moravský, K. Světlá, B. Janda-Cidlinský, J. Arbes. Sci-fi a fantasy literatura v LDM.

10. Ručovsko-lumírovská generace a nástup kritického realismu v 80. letech 19. století. Historická a venkovská tematika. Žánrová a tematická diferenciacie (poezie, próza a drama).

A. V. Šmilovský, A. Jirásek, K. V. Rais, A. Stašek, T. Nováková, bratři Mrštíkové, J. Vrchlický, S. Čech, E. Krásnohorská ad.

Nejnovější LDM (hlavní trendy polistopadového vývoje, světová LDM v českých překladech).

11. Česká moderna. Symbolismus a dekadence – próza, poezie, evropské souvislosti.

K. Hlaváček, O. Březina, A. Sova, F.X. Šalda, Manifest české moderny, Moderní revue. Ilustrace a vizualizace v LDM, její funkce, představitelé.

12. Naturalismus na přelomu 19. a 20. století. Předválečná moderna, expresionismus, futurismus, kubismus, dadaismus.

J.S. Machar, J. Hašek, bratři Mrštíkové, K.M. Čapek-Chod, F. Gellner, F. Šrámek, K. Toman, S.K. Neumann, P. Bezruč.

Odborné časopisy v oblasti LDM (Úhor, Ladění, Zlatý máj, Bibiana ad.).

13. Expresionismus, avantgarda, poetismus, surrealismus v 1. polovině 20. století.

L. Klíma, R. Weiner, Devětsil, V. Nezval, J. Wolker, J. Seifert, V. Holan ad.

Pohádka ve světové literatuře pro děti a mládež – teorie žánru, autorská pohádka, nonsensová pohádka, folklorní pohádka a její literární adaptace.

14. Česká próza 20. a 30. let 20. století, proměny poetik a žánrů. Dobové kritické, teoretické a historické myšlení o próze. Literární časopisy; literární produkce; drama.

V. Vančura, bratři Čapkové, I. Olbracht ad.

Literární kritika v oblasti LDM v 19. a 20. století, představitelé a generační uskupení.

15. Česká literatura ve 40. a 50. letech 20. století, poezie a próza v domácí produkci a exilu; oficiální a ineditní poezie, próza, drama; poezie všedního dne; exilová nakladatelství. F. Halas, J. Orten, I. Olbracht, J. Otčenášek, V. Řezáč, J. Drda, M. Majerová, B. Říha ad. Schematismus v LDM: hlavní představitelé, témata a žánry.

16. Česká poezie v 60. letech 20. století. Literární časopisy, exilová nakladatelství. V. Holan, J. Seifert, J. Kainar, J. Skácel, O. Mikulášek, J. Suchý ad. "Zlatá" 60. léta v LDM – žánry, témata, představitelé, tendence.

17. Próza v 60. letech 20. století, konstituce malých žánrových forem v české próze 60. let. Literární kritika. A. Lustig, M. Kundera, B. Hrabal, V. Páral ad.

18. Česká poezie v 70. a 80. letech 20. století v domácí produkci a v exilu. Literární kritika. M. Florian, J. Seifert ad. Tvorba písňových textů – od 60. let 20. století po současnost. J. Suchý, J. Kainar, P. Šrut, P. Vrba ad. Možnosti a formy využití v rámci výuky. Evropská próza 1. poloviny 20. století. J. Joyce, M. Proust, F. Kafka, T. Mann.

19. Česká próza v 70. a 80. letech 20. století v domácí produkci a v exilu. Domácí a exilové literární časopisy, exilová nakladatelství. M. Kundera, B. Hrabal, L. Fuks, J. Škvorecký ad. Drama a film od 60. let 20. století. Filmové adaptace literárních textů; jejich využití ve výuce literární výchovy.

20. Česká literatura po roce 1989. Literární kritika. Literární periodika. J. Kratochvíl, M. Ajvaz, J. Topol, P. Šabach, J. Rudiš ad. Komiks – teorie žánru. Komiks – česká tvorba v průběhu 20. století, světové inspirace.

Součástí SZZ bude i zhodnocení pedagogické praxe a vlastních příprav na vyučovací jednotku a prokázání relevantních znalostí literárně-teoretických či literárně-historických.

Čl. 5

Zkouška z předmětu KBH/0QC1 Učitelství pro 2. st. ZŠ se specializací český jazyk jako druhý jazyk

(1) Do zkoušky ústní patří tyto povinné předměty

KBH/0DCC1, 2	Didaktika češtiny jako cizího jazyka I, II, III
KBH/0LDMC	Literatura pro děti a mládež
KBH/0KRC	Kulturní realie ve výuce češtiny jako cizího jazyka
KBH/0MSC	Morfologie a syntax
KBH/0SCLC	Současná česká literatura
KBH/0LSC	Lexikologie a sémantika
KBH/0ATC	Analýza textů ve výuce češtiny jako cizího jazyka
KBH/0AUC	Analýza učebnic češtiny pro cizince

(3) Zkouška se člení na tyto dílčí součásti:

a) lingvistiku (teoretickou část)

b) literaturu (teoretickou část)

c) didaktickou část

Celkové hodnocení SZZ bude vytvořeno na základě dílčího hodnocení těchto částí.

(4) Státní závěrečná navazující magisterská zkouška má tři dílčí součásti: lingvistickou, literární a didaktickou. Ke všem součástem je zveřejněn seznam okruhů vycházejících z učiva, které studenti v rámci navazujícího studia v těchto oblastech absolvovali.

SZZ začíná v daný den oficiálním zahájením a probíhá podle stanoveného harmonogramu (který je plně v kompetenci komise). Při zahájení jsou studenti seznámeni s průběhem zkoušky.

Student(ka) si vylosuje jednu otázku z každé dílčí součásti zkoušky. Student(ka) má možnost si odpovědi na otázky na místě písemně připravit. Student(ka) má na přípravu zkoušky nejméně 20 min. Délka zkoušky zpravidla nepřesahuje 35 minut.

Kritéria a postup pro stanovení výsledné známky:

Státní závěrečná zkouška KBH/0QC1 Český jazyk a literatura s didaktikou a její dílčí součásti se klasifikují známkami: "výborně", "velmi dobře", "dobře" a "nevyhověl(a)". Je-li některá dílčí součást státní závěrečné zkoušky hodnocena známkou "nevyhověl(a)", je celkový výsledek státní závěrečné zkoušky klasifikován známkou "nevyhověl(a)". Zkoušku z předmětu SZZ lze v případě neúspěchu jednou opakovat. Neúspěch u této zkoušky nemá vliv na hodnocení dalších částí SZZ nebo dalších zkoušek z předmětů SZZ; student opakuje pouze tu část SZZ, resp. zkoušku z předmětu SZZ, ve které byl hodnocen jako „nevyhověl(a)“ (4).

Pravidla pro rozhodování komise:

Průběh SZZ je veřejný. Při ústní formě zkoušky z předmětu SZZ komise zkouší každého studenta jednotlivě za přítomnosti alespoň nadpoloviční většiny členů komise. Odpovědi studentů jsou hodnoceny zkušební komisí neveřejně podle jednotlivých otázek zvlášť a v souhrnu posléze jednou výslednou známkou. Pro úspěšné absolutorium SZZ je nezbytné, aby zkoušený(á) student(ka) nebyl(a) hodnocen(a) ze žádné z dílčích otázek horší klasifikací než "dobře".

Hlasování řídí předseda komise pro SZZ, který po poradě s ostatními členy navrhuje hodnocení. Žádný přítomný člen komise se nesmí zdržet hlasování. Rozhodnutí o výsledku SZZ je přijato, jestliže se pro návrh vysloví nadpoloviční většina přítomných členů komise. Není-li rozhodnutí o výsledku SZZ přijato, hlasuje komise po poradě znovu, a to v tajném hlasování, v němž je každému členovi umožněno učinit svůj vlastní návrh, resp. hlasovat pro něj. Není-li návrh přijat nadpoloviční většinou hlasujících ani v tajném hlasování, hlasuje komise v tajném hlasování znovu, a to o dvou návrzích, které získaly nejvíce hlasů, resp. v případě rovnosti hlasů i o více takových návrzích. Součástí zápisu o průběhu SZZ bude zápis všech proběhlých hlasování a jejich výsledků.

Výborně – student prokazuje suverénní znalost a přehled předmětu a metod, plynule a věcně správně reaguje na dotazy zkušební komise

Velmi dobře – student se orientuje v zadané problematice, správně reaguje na dotazy zkušební komise

Dobře – student prokazuje pouze základní orientaci v zadané problematice

Nevyhověl – student neprokázal základní orientaci v zadané problematice, není schopen adekvátně reagovat na dotazy zkušební komise

Jednotlivé otázky z dílčích součástí zkoušky jsou hodnoceny členy zkušební komise, kteří je navrhli, nebo kteří se v dané dílčí části profilují vědecky či formou výuky daného předmětu (či oboru), z něž byla daná otázka vylosována.

Po ukončení ústní formy SZZ nebo její části provede komise veřejné ústní vyhlášení výsledku.

(5) Tematické okruhy z oblasti lingvistické.

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Lingvistika

1. Fonetika a fonologie, obsah těchto disciplín, základní fonetické pojmy
2. Soustava českých hlásek, jejich třídění, artikulace, akustická podstata
3. Ortoepie a ortofonie. Spisovná výslovnost slov domácích a slov cizích
4. Dynamické a melodické prostředky mluvené řeči. Přízvuk, tempo, pauzy, frázování
5. Charakteristika některých cizojazyčných fonetických systémů
6. Lexikologie jako vědní disciplína, její členění, základní pojmy
7. Slovní zásoba češtiny, rozvrstvení slovní zásoby, zánik slov, vznik nových pojmenování
8. Paradigmatické vztahy mezi jazykovými jednotkami (homonyma, synonyma, antonyma, ...)
9. Vývojové tendence ve slovní zásobě
10. Morfologie (základní pojmosloví morfologie, morfém, alomorf, morf). Slovní druhy (klasifikace, přechody mezi slovními druhy)
11. Neohebné slovní druhy (formální a sémantická charakteristika, přechody mezi neohebnými slovními druhy)
12. Slootovorná stavba slova (slovotvorná kategorie, slovotvorný typ, formant, druhy formantů v současné češtině, produktivní/neproduktivní slovotvorné typy, vývojové tendence ve slovotvorných postupech v současné češtině)
13. Syntax (základní pojmosloví syntaxe)
14. Modifikace významové struktury věty (hierarchizace věty, modalita, klad a zápor)
15. Větné struktury (typy jednoduché věty slovesné), typy dvojčlenné a jednočlenné, nesponové a sponové; významy jednočlenných vět; větné ekvivalenty, polovětné konstrukce v češtině
16. Pořádek slov ve větě (aktuální větné členění, slovosled v češtině, stylistické využití slovosledných principů v češtině a možných odchylek od nich)
17. Základní pojmosloví stylistiky
18. Styl a jazykové útvary, poloútvary, stylové faktory (objektivní a subjektivní)
19. Stylistické aspekty výstavby komunikátu (včetně metodologie)
20. Slohové postupy a jejich modifikace; funkční styly

(6) Tematické okruhy z oblasti didaktické:

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Didaktika

1. Didaktika cizích jazyků – definice, předmět, příbuzné vědy, cíle výuky.
2. Realizace, plánování a analýza výuky, evaluační postupy, organizační formy práce.
3. Komunikativní pragmaticky orientovaná metoda a postkomunikační epocha.

4. RVP pro ZŠ a SŠ, specifika pro výuku žáků s OMJ, Společný evropský referenční rámec pro jazyky, Evropské jazykové portfolio, evropská a česká jazyková politika.
5. Mnohojazyčnost, čeština jako cizí jazyk.
6. Základy práce s gramatickým učivem ve výuce.
7. Didaktické zásady pro výuku deklinace substantiv.
8. Didaktické zásady pro výuku deklinace přídavných jmen, zájmen a číslovek.
9. Didaktické zásady pro výuku časování sloves.
10. Problematika poslechu s porozuměním.
11. Ústní komunikace ve výuce češtiny jako cizího jazyka.
12. Čtení s porozuměním, charakteristika.
13. Řečová dovednost psaní, písemný projev jako proces, tvořivé psaní.
14. Didaktické a metodické aspekty reálií, interkulturní kompetence – interkulturní učení.
15. Zkoušení a testování, chyby a jejich oprava.
16. Média ve výuce češtiny jako cizího jazyka.
17. Práce s textem ve výuce češtiny jako cizího jazyka.
18. Projektové vyučování a dramatická výchova.
19. Práce se strategiemi učení, autonomní učení, Evropské jazykové portfolio.
20. Podpora žáků se specifickými poruchami učení.

(7) Tematické okruhy z oblasti literární:

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Literatura

Současná česká literatura

1. Vývojové trendy a proměny české literatury po roce 1989 (kulturní politika, zrušení ideologického dozoru, knižní trh, nakladatelství, časopisy, literární kritika, literární věda apod.).
2. Žánrové a tematické rozpětí současné prózy (vybrané osobnosti a texty).
3. Poezie posledního třicetiletí (vybrané osobnosti a texty).
4. Literatura pro děti a mládež – základní tendence vývoje (tematická detabuizace, žánrový synkretismus, rušení generačních bariér ad.).
5. Populární a triviální literatura (komiks, sci-fi, fantasy, internetová literatura, vizualizace slovesného textu apod.).

Kulturní reálie

1. Imagologie a výchova k jinakosti prostřednictvím slovesného textu (principy multikulturalismu).
2. Regionalismus a regionální literatura v oblasti vzdělávání.
3. Funkce a pojetí literárního a kulturního deníku – obsah a kompozice.
4. Hranice a možnosti dramatické výchovy a tvořivé dramatiky (příklady nácviku).
5. Problémy interkulturní výchovy a mezioborové vztahy ve školské praxi (projektová výuka: pro a proti).

Česká filmová tvorba

1. Intertextualita a intermedialita ve vztahu literatury a filmu (otázky terminologie a sémantiky).
2. Film v literární výchově a ve školské praxi (česká „klasika“ ve filmové tvorbě na vybraných příkladech).
3. Český film v meziválečném období: vybrané osobnosti a díla.
4. Český film v druhé polovině 20. století s důrazem na „zlatá“ šedesátá léta.

5. Současná filmová tvorba v žánrové a autorské variabilitě (přehled a základní vývojové tendence).

Literatura pro děti a mládež

1. Nástin vývoje české literatury pro děti a mládež od národního obrození po současnost. Tendence, dominantní žánry, klíčoví autoři.
2. Vztah pohádkového žánru v české literatuře k lidové slovesnosti. Sběratelé, autorské adaptace.
3. Vývoj autorské pohádky v české literatuře. Boje o pohádku, klíčoví autoři.
4. Vývoj prózy dětským hrdinou v české literatuře pro děti a mládež od počátku 19. století po současnou problémovou prózu.
5. Česká poezie pro děti a mládež od první poloviny 19. století po současnost. Tendence, klíčoví autoři.

Čl. 6

Zkouška z předmětu KBH/8Q1 Učitelství pro 1. st. ZŠ – Český jazyk a literatura s didaktikou

(1) Do zkoušky ústní patří tyto povinné předměty:

KBH/8KR	Kultura řeči
KBH/8MT	Mateřský jazyk – tvarosloví
KBH/8MS	Mateřský jazyk – syntax
KBH/8MST	Mateřský jazyk – stylistika
KBH/8DP1,2	Didaktika prvopočátečního čtení a psaní I, II
KBH/8DM1,2	Didaktika mateřského jazyka a slohu I, II
KBH/8L1,2	Literatura pro děti a mládež I, II
KBH/8DC1	Didaktika čtení a literární výchovy
KBH/8SČ	Současný český jazyk
KBH/8PČ	Praxe oborově didaktická (český jazyk)

(2) Zkouška se člení na tyto dílčí součásti:

a) Lingvistika (teorie)

b) Didaktika českého jazyka a slohu

c) Prvopočáteční čtení, psaní a literární výchova s didaktikou

d) Literatura pro děti a mládež

(3) Státní závěrečná magisterská zkouška má čtyři části: lingvistickou, literární, didaktiku českého jazyka a slohu a prvopočáteční čtení, psaní a literární výchovu s didaktikou. K jednotlivým částem je zveřejněn seznam okruhů vycházejících z učiva, které studenti v rámci magisterského studia v těchto oblastech absolvovali.

SZZ začíná v daný den oficiálním zahájením a probíhá podle stanoveného harmonogramu (který je plně v kompetenci komise). Při zahájení jsou studenti seznámeni s průběhem zkoušky.

Student(ka) si vylosuje jednu otázku z každé dílčí součásti zkoušky. Student(ka) má možnost si odpovědi na otázky na místě písemně připravit. Student(ka) má na přípravu zkoušky nejméně 20 min. Délka zkoušky zpravidla nepřesahuje 35 minut.

Kritéria a postup pro stanovení výsledné známky:

Státní závěrečná zkouška KBH/8Q1 Český jazyk a literatura s didaktikou a její dílčí součásti se klasifikují známkami: "výborně", "velmi dobře", "dobře" a "nevyhověl(a)". Je-li některá dílčí součást státní závěrečné zkoušky hodnocena známkou "nevyhověl(a)", je celkový výsledek státní závěrečné zkoušky klasifikován známkou "nevyhověl(a)". Zkoušku z předmětu SZZ lze v případě neúspěchu jednou opakovat. Neúspěch u této zkoušky nemá vliv na hodnocení dalších částí SZZ nebo dalších zkoušek z předmětů SZZ; student opakuje pouze tu část SZZ, resp. zkoušku z předmětu SZZ, ve které byl hodnocen jako „nevyhověl(a)“ (4).

Pravidla pro rozhodování komise:

Průběh SZZ je veřejný. Při ústní formě zkoušky z předmětu SZZ komise zkouší každého studenta jednotlivě za přítomnosti alespoň nadpoloviční většiny členů komise. Odpovědi studentů jsou hodnoceny zkušební komisí neveřejně podle jednotlivých otázek zvlášť a v souhrnu posléze jednou výslednou známkou. Pro úspěšné absolutorium SZZ je nezbytné, aby zkoušený(á) student(ka) nebyl(a) hodnocen(a) ze žádné z dílčích otázek horší klasifikací než "dobře".

Hlasování řídí předseda komise pro SZZ, který po poradě s ostatními členy navrhuje hodnocení. Žádný přítomný člen komise se nesmí zdržet hlasování. Rozhodnutí o výsledku SZZ je přijato, jestliže se pro návrh vysloví nadpoloviční většina přítomných členů komise. Není-li rozhodnutí o výsledku SZZ přijato, hlasuje komise po poradě znovu, a to v tajném hlasování, v němž je každému členovi umožněno učinit svůj vlastní návrh, resp. hlasovat pro něj. Není-li návrh přijat nadpoloviční většinou hlasujících ani v tajném hlasování, hlasuje komise v tajném hlasování znovu, a to o dvou návrzích, které získaly nejvíce hlasů, resp. v případě rovnosti hlasů i o více takových návrzích. Součástí zápisu o průběhu SZZ bude zápis všech proběhlých hlasování a jejich výsledků.

Výborně – student prokazuje suverénní znalost a přehled předmětu a metod, plynule a věcně správně reaguje na dotazy zkušební komise

Velmi dobře – student se orientuje v zadané problematice, správně reaguje na dotazy zkušební komise

Dobře – student prokazuje pouze základní orientaci v zadané problematice

Nevyhověl – student neprokázal základní orientaci v zadané problematice, není schopen adekvátně reagovat na dotazy zkušební komise

Jednotlivé otázky z dílčích součástí zkoušky jsou hodnoceny členy zkušební komise, kteří je navrhli, nebo kteří se v dané dílčí části profilují vědecky, publikačně či formou výuky daného předmětu (či oboru), z něž byla daná otázka vylosována.

Po ukončení ústní formy SZZ nebo její části provede komise veřejné ústní vyhlášení výsledku.

(4) Tematické okruhy z oblasti lingvistické (teorie):

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Lingvistika (teorie)

1. Soustava českých hlásek
2. Vady řeči a výslovnosti
3. Systém ve slovní zásobě
4. Strukturní a nestrukturní útvary národního jazyka
5. Formální a funkční morfologie
6. Morfologie – slovní druhy
7. Syntax – větné členy, věta a souvětí, druhy vedlejších vět, významové poměry
8. Syntaktické vztahy – podstata, typy, formální způsoby vyjádření
9. Stylistika – stylové faktory subjektivní a objektivní
10. Stylistika – funkční styly v ČJ – typy + hlavní znaky
11. Stylistika – slohové postupy a útvary

Tematické okruhy z oblasti didaktické:

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Didaktika českého jazyka a slohu

1. Grafický systém češtiny. Didaktické dělení pravopisných jevů a vytváření pravopisné dovednosti žáků na 1. stupni ZŠ.
2. Významové vztahy mezi slovy (synonymie, antonymie, homonymie ad.): jejich charakteristika a zařazení do učiva českého jazyka na 1. stupni ZŠ.
3. Slovní zásoba, stavba slova a tvoření slov v češtině: jejich charakteristika a zařazení do učiva českého jazyka na 1. stupni ZŠ.
4. Slovní druhy – lingvistická a didaktická problematika jejich vymezení a třídění.
5. Substantiva – charakteristika slovního druhu a jejich zařazení do učiva českého jazyka na 1. stupni.
6. Adjektiva: charakteristika slovního druhu a jejich zařazení do učiva českého jazyka na 1. stupni ZŠ.
7. Zájmena a číslovky: charakteristika slovních druhů a jejich zařazení do učiva českého jazyka na 1. stupni ZŠ.
8. Slovesa – charakteristika slovního druhu a jejich zařazení do učiva českého jazyka na 1. stupni ZŠ.
9. Neohebné slovní druhy: jejich charakteristika a zařazení do učiva českého jazyka na 1. stupni ZŠ.
10. Skladba (syntax): její charakteristika a zařazení do učiva českého jazyka na 1. stupni ZŠ.
11. Větné členy, skladební dvojice a syntaktické vztahy: jejich charakteristika a výuka na 1. stupni ZŠ.
12. Věta a souvětí: jejich charakteristika a zařazení do učiva českého jazyka na 1. stupni ZŠ.

13. Stylové oblasti a funkční styly současné češtiny: charakteristika a didaktické aspekty jejich výuky na 1. stupni ZŠ.
14. Slohotvorní činitelé a text: jejich charakteristika a postavení v učivu českého jazyka na 1. stupni ZŠ.
15. Stylistika jazykových prostředků a metody práce učitele ve slohové výuce: jejich charakteristika a postavení v učivu českého jazyka na 1. stupni ZŠ.
16. Jazyková cvičení jako prostředek rozvoje jazykových dovedností žáků na 1. stupni ZŠ.
17. Vyučovací metody v jazykovém vyučování: charakteristika a didaktické aspekty jejich využití na 1. stupni ZŠ.
18. Hodnocení a klasifikace práce žáka v českém jazyce.

Prvopočáteční čtení, psaní a literární výchova s didaktikou

1. Školní zralost a připravenost dítěte pro výuku počátečního čtení a psaní.
2. Problematika leváctví ve škole.
3. Metody ve výuce čtení a psaní; jejich srovnání a použití ve výuce.
4. Metodika osvojování počátečního čtení.
5. Metodika osvojování počátečního psaní.
6. Diagnostika čtení v 1. – 5. ročníku.
7. Práce se zaostávajícími čtenáři.
8. Žákovské nedostatky ve čtení a psaní: jejich projevy, příčiny a metodická náprava.
9. Druhy a kvality čtení. Metodika jejich rozvíjení ve 2. – 5. ročníku.
10. Osvojování básnických textů a obraznost literárního textu na 1. stupni ZŠ.
11. Rozvoj čtenářské gramotnosti – čtenářské lekce a čtenářské dílny.
12. Rozvoj čtenářské gramotnosti – program RWCT, E-U-R, metody kritického myšlení, čtenářské strategie.
13. Aktuální výchova literaturou a uměním.

(5) Tematické okruhy z oblasti literární:

Tematické okruhy jsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

Literatura pro děti a mládež

1. LDM: pojem, funkce, obsah a žánrová skladba.
2. Počátky české LDM. Dětská literatura a lidová slovesnost.
3. Folklórní pohádka a její literární adaptace. Klasická pohádková tvorba B. Němcové a K. J. Erbena.
4. LDM ve druhé polovině 19. století: literární adaptace lidové pohádky, historická beletrie – zvláště pověsti, autorská poezie.
5. Próza se soudobým dětským hrdinou od počátku 20. století do 1. světové války (psychologická, sociálně kritická a humoristická tvorba).
6. LDM meziválečného období: hodnotová, typová a žánrová struktura.
7. LDM za nacistické okupace, 2. světové války a v poválečné demokracii (léta 1939–1947).
8. LDM v letech 1948–1960 (schematismus a jeho překonání).
9. LDM v letech šedesátých (rozmach a kvalitativní proměny prózy a poezie).
10. LDM v období společenské a kulturní normalizace (70. – 80. léta). Literární tvorba

oficiální a nezávislá.

11. LDM devadesátých let (hlavní trendy polistopadového vývoje).
12. Teorie a kritika LDM. Časopis Zlatý máj a Ladění, Bibiana, Tvořivá dramatika, dramatická výchova.
13. Historie a současnost ilustrace dětské knihy (přehled).
14. Moderní časopisy pro děti a mládež (charakteristika).
15. Klasické dědictví světové LDM: pohádka, příběh ze života dítěte a dobrodružná próza.
16. Počátky světové LDM, světová LDM za klasicismu a osvícenství.
17. Pohádka ve světové LDM 19. století.
18. Autorská pohádka ve světové LDM 20. století.
19. Klasická a soudobá próza ze života dětí a mládeže ve světové literatuře 19. a 20. století. Próza s dívčí hrdinkou.
20. Dobrodružná próza pro děti a mládež v klasické a moderní světové literatuře.
21. Próza s přírodní tematikou ve světové LDM.
22. Sci-fi a fantasy literatura ve světovém písemnictví pro děti a mládež.

Součástí státní závěrečné zkoušky je předložení seznamu přečtených titulů a jejich znalost. Četba je prověřována v návaznosti na tematické okruhy i jako samostatná doplňující otázka.

Část III.

Kvalifikační práce

Čl. 7

Obsahové a formální požadavky

(1) Minimální rozsah bakalářské práce činí 40 stran, maximální rozsah 80 stran (minimální rozsah 40 stran je nepodkročitelný). Rozsah textu diplomové práce je nejméně 60 stran, maximální rozsah je 110 stran. Přílohy práce se do rozsahu nezapočítávají.

(2) Obsahové a formální požadavky na bakalářskou práci:

Titulní vazebný list

- plný název fakulty,
- dále (uprostřed) označení kvalifikační práce,
- v pravém dolním rohu jméno a příjmení autora (příp. titul),
- v levém dolním rohu rok odevzdání práce.

Titulní list uvnitř textu musí být vtištěný **barevně s logem fakulty**.

Rozsah prací je udán v normovaných stránkách. 1 normostránka = 1800 znaků včetně mezer. Do uvedeného rozsahu se započítává pouze vlastní celistvý text, nikoliv tedy seznam literatury, zkratk, přílohy atd.

Grafická úprava

Práce je psána na bílý papír formátu A4 vždy po jedné straně papíru s patkovým typem písma (např. Times New Roman). Pro data v tabulkách a grafech je možné použít i jiný druh písma včetně bezpatkových (např. Calibri).

Velikost písma je 11–12 pt pro základní text, 9–11 pt pro poznámkový aparát, doporučené řádkování 1,5.

Úprava okraje listu: horní okraj stránky 25 mm, dolní okraj stránky 15 mm, levý okraj 35 mm, pravý okraj 25 mm. Text je zarovnán na oba okraje (v bloku).
Doporučení: *stránky se číslují* dole uprostřed.

Titulní strana, poděkování, prohlášení, anotace (i v AJ), obsah či seznam zkratek se nečíslují, ale započítávají se do pořadí stránek. Úvod tedy například začíná stránkou sedm.

Kapitoly se začínají psát na novém listu papíru, *názvy kapitol* se uvádějí na samostatných řádcích velikostí písma 16, tučně, mohou být i velkou abecedou a nepíše se za nimi tečka. Nic se nepodtrhává!

Podkapitoly se píší velikostí písma 14, tučně a malou abecedou.

Pro číslování kapitol se používá desetinné členění:

1. Název kapitoly

1.1 oddíl

1.1.1 pododdíl

Nový odstavec se odděluje odsazením prvního řádku. Použije-li se v textu zkratek, musí být tyto zkratky vysvětleny u prvního odkazu zkratek (v závorce, případně poznámkou pod čarou – jde-li o složitější vysvětlení pojmu či zkratky). Současně musí být připojen za obsahem seznam zkratek.

Nadpisy tabulek, obrázků a schémat včetně jejich číslování se uvádějí nad nimi velikostí písma jako je text práce a pod grafickým znázorněním se uvádí pramen kurzívou a velikostí písma menší než základní text.

V celém textu musí být dodržena jednotná grafická úprava!

Struktura práce

Za titulní stránkou následuje **poděkování** vedoucímu práce (příp. odborným konzultantům); umísťuje se do spodní poloviny stránky;

Za poděkováním musí následovat **prohlášení** o tom, že student vypracoval práci samostatně a s použitím uvedené literatury, za prohlášením nesmí chybět podpis.

Za prohlášení řadíme **anotaci** v českém a anglickém jazyce (abstract) v rozsahu jednoho odstavce pro každý jazyk. V něm studenti shrnou obsah, metody a cíle svojí práce.

Po anotacích následuje **obsah**. Je přehledně strukturován v souladu s členěním vlastního textu.

Za obsahem následuje **seznam zkratek**. Jsou-li v práci používány nějaké zkratky (časopisů, textů apod.) je nutné připojit seznam zkratek a rozepsat celé tituly.

Práce bývá členěna podle typu řešeného tématu obvykle na následující části:

- úvod, teoretická část, výzkumná část (příp. praktická část), závěr, případné přílohy (včetně seznamu příloh) nebo
- úvod, vlastní text, závěr, případné přílohy nebo

- úvod, literární přehled, exaktní (dotazníková, anketní) část (hypotézy, metodika, soubor respondentů, výsledky), závěr a diskuse, případně přílohy.

Bakalářská práce může mít i kompilační charakter, protože má především prokázat studentovu znalost v dané problematice na základě prostudovaného materiálu (odborná literatura). Práce nemusí mít explicitně výzkumný charakter z oblasti základního či aplikovaného výzkumu, může jít o rešerši relevantních publikovaných výsledků, v níž posoudí stav zkoumaného problému. Bakalářská práce může být i prací rešeršního typu či zpracovaná tvůrčím způsobem (např. pedagogický projekt).

Diplomová práce musí obsahovat původní poznatky nebo tvůrčí výstupy, řešení problému, nové postupy a myšlenky, které autor samostatně zpracoval nebo vytvořil prostřednictvím vědeckých postupů a metod, které jsou v daném oboru uznávané.

Informace o tvorbě, odevzdání a hodnocení kvalifikační práce naleznete v *Opatření děkana č. 3/2026 o studiu v bakalářských a magisterských studijních programech*, čl. 19 a v *Opatření rektora k používání umělé inteligence při tvorbě studentských prací na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích*, číslo R 640, ze dne 21. 5. 2026.

Při tvorbě kvalifikační práce je student povinen dodržovat platné opatření rektora k používání umělé inteligence. Všechny texty vytvořené s využitím AI musí být v práci zřetelně a standardizovaně citovány; použití AI v rozporu s příslušným opatřením rektora může být důvodem pro hodnocení obhajoby známkou „nevyhově!“ (4).

Seznam použité literatury, který bývá uváděn na závěr práce, musí být zpracován podle citační normy ISO 690 nebo i jiného existujícího standardu, pokud budou užity konzistentně a v souladu s praxí běžnou v renomovaných publikacích. Použití konkrétní normy vychází ze zvyklostí daného oboru a student by měl při její volbě postupovat podle instrukcí vedoucího práce.

Seznam doporučujeme rozdělit takto:

- a) prameny,
- b) sekundární literatura,
- c) užití encyklopedie a slovníky,
- d) elektronické dokumenty nebo jejich části (internetové zdroje).

Bibliografické údaje se řadí abecedně.

Přílohy práce vkládáme buď

- přímo za konkrétní text na normálně očíslovanou stranu nebo
- na úplný konec práce a v textu odkazujeme na příslušné číslo přílohy.

Seznam příloh je na konci práce po *Seznamu použitých pramenů*.... Obsahuje číslo přílohy (příp. číslo stránky, na níž se příloha nachází). Příloha musí být řádně označena číslem a nadpisem.

Přílohy jsou možnou, ale ne povinnou součástí práce.

Student odevzdává na katedru jeden výtisk kvalifikační práce svázaný v pevné vazbě, a to v nezměněné podobě. Výtisk se studentovi po obhajobě vrací zpět.

(3) Kritéria hodnocení kvalifikační práce:

- a) **Aktuálnost tématu, struktura práce** (rozsah, logická návaznost, vnitřní vyváženost).
- b) **Metodologická a metodická stránka práce** (stanovení hypotéz a cílů práce, užití metod).
- c) **Práce s literaturou a dalšími informačními zdroji** (výběr, správná citace, použití, dodržování bibliografických norem).
- d) **Odborná správnost – znalost problematiky** (prokázání znalosti řešené problematiky, schopnost aplikovat znalosti na konkrétní problém).
- e) **Zhodnocení výsledků, naplnění cílů, aplikovatelnost v praxi.**
- f) **Úroveň jazykového a stylistického zpracování.**
- g) **Formální a grafická úroveň práce.**
- h) **Připomínky vedoucího práce či oponenta.**
- i) **Celkové hodnocení práce** (výsledná známka není aritmetickým průměrem jednotlivých kritérií hodnocení práce).

Čl. 8

Vyřizování žádostí studentů

- (1) Vyjádření katedry, garanta studijního programu, garanta specializace nebo garanta předmětu k žádostem studentů zajišťuje vedoucí katedry, popřípadě jím pověřený člen katedry, tak, aby bylo příslušné vyjádření vloženo do IS/STAG nejpozději do pěti pracovních dnů ode dne předání věci k vyřízení.
- (2) Člen katedry, kterému byla žádost předána k odbornému posouzení, poskytne vedoucímu katedry nebo pověřenému členovi katedry bez zbytečného odkladu podklady nezbytné pro dodržení lhůty podle odstavce 1.

Část IV.

Závěrečná ustanovení

Čl. 9

Závaznost, aplikovatelnost a výklad směrnice

- (1) Pravidla obsažená ve směrnici jsou závazná pro všechny, jichž se týkají, a to i pro vedoucího katedry. Změna v osobě vedoucího nemá na pravidla uvedená v této směrnici vliv.
- (2) Změny v pravidlech lze činit jen vydáním nové směrnice, a to postupem podle čl. 25 odst. 3 a 4 opatření děkana.
- (3) Vyjde-li najevo rozpor směrnice vedoucího katedry s některým opatřením děkana, proděkana, rektora, prorektora, vnitřním předpisem JU nebo PF nebo se zákonem, použije se přednostně ustanovení, které není obsaženo ve směrnici vedoucího katedry.
- (4) Výkladem směrnice je pověřen proděkan pro studium. Je-li to vhodné či nezbytné, vyžádá si před provedením výkladu stanovisko vedoucího katedry.

Čl. 10

Zrušující ustanovení

Zrušuje se směrnice vedoucího katedry slovanských jazyků a literatur č. 3/2024.

Čl. 11

Účinnost

Tato směrnice nabývá účinnosti 21. 9. 2026.

V Českých Budějovicích 18. 9. 2026

prof. PhDr. Miloš Zelenka, DrSc.
vedoucí katedry slovanských jazyků a literatur